

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
з акредитаційної експертизи
підготовки фахівців ступеня вищої освіти (бакалавр)
за освітньо-професійною програмою «Агрономія» спеціальності 201
«Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» у
Подільському державному аграрно-технічному університеті

Згідно Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року № 978 (зі змінами та доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. № 1124) та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 1718-л від 08 листопада 2018 року, експертна комісія у складі:

Білоножко	– доктор сільськогосподарських наук, професор
Володимир	кафедри біології, екології та агротехнологій
Якович	Черкаського національного університету
	ім. Богдана Хмельницького, <i>голова комісії</i> ;
Дідур	– кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Ігор	кафедри землеробства, ґрунтознавства і агрохімії
Миколайович	Вінницького національного аграрного
	університету, <i>член комісії</i>

В період з 13 березня по 15 березня 2019 р. безпосередньо на місці розглянула подані матеріали та провела акредитаційну експертизу спроможності Подільського державного аграрно-технічного університету (ПДАТУ) щодо здійснення підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» (спеціальність 201 «Агрономія» за Переліком КМУ 2015 року).

Проведення акредитаційної експертизи керувалось такими нормативно-правовими документами:

Положенням про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах (затверджене Постановою Кабінету Міністрів України №978 від 09.08.2001р.) зі змінами, внесеними згідно з Постановами Постановою Кабінету Міністрів України №1124 від 31.10.2011р., №801 від 15.08.2012 р., №507 від 27.05.2014 р.

Державними вимогами до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу (наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №689 від 13.06.2012 р.).

Ліцензійними умовами надання освітніх послуг у сфері вищої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки України №847 від 24.12.2003р.) у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №1377 від 29.11.2011 р.

Постановою Кабінету Міністрів України №1019 від 08.08.2007 р. «Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг», із змінами та доповненнями, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України №849 від 10.08.2011р., №845 від 10.08.2011 р., №1124 від 31.10.2011 р., №801 від 15.08.2012 р., №233 від 05.04.2014 р.

Постановою Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

Наказом Міністерства освіти і науки України від 17 вересня 2012 р. № 1021 «Про затвердження зразків документів, що додаються до заяв для проведення ліцензування освітніх послуг у сфері вищої освіти»,

Наказом Міністерства освіти і науки України №711 від 12.06.2014 р. «Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах України I-IV рівня акредитації».

Державними будівельними нормами України ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів» (затверджене наказом Державного комітету України у справах містобудування і архітектури № 117 від 27.06.1997 р.).

Акредитаційна експертиза проведена за наступними напрямками:

1) підтвердження достовірності інформації, поданої Подільським державним аграрно-технічним університетом ДООУ НМЦ (Акредитаційна комісія України) у зв'язку з проведенням первинної акредитаційної експертизи підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія»;

2) підтвердження відповідності встановленим законодавством вимогам щодо кадрового складу, наукового рівня викладачів, забезпечення нормативних вимог до чисельності, рівня науково-дослідної діяльності випускової кафедри садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства;

3) виявлення повноти навчального та методичного забезпечення спеціальності, наявності навчальної документації та рівня інформаційного забезпечення, використання комп'ютерних технологій;

4) підтвердження відповідності нормативам МОН України щодо матеріально-технічного забезпечення спеціальності, яка акредитується.

У підсумку перевірки і оцінювання матеріалів експертна комісія констатує наступне.

1. Загальна характеристика ПДАТУ та освітньо-професійної програми «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія»

Подільський державний аграрно-технічний університет підпорядкований Міністерству освіти і науки України, має IV рівень акредитації (сертифікат про акредитацію РД-IV № 2326510 від 03.06.2014 р.).

Місцезнаходження Подільського державного аграрно-технічного університету: вулиця Шевченка, 13, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна, 32300. Тел. (03849) 6-83-16, факс (03849) 2-52-92; E-mail: main.pdatu@edu.ua.

Вид діяльності ПДАТУ: надання освітніх послуг пов'язаних з одержанням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до бакалавра, спеціаліста, магістра, (у т.ч. іноземних громадян).

Комісією були перевірені основні установчі документи, що забезпечують право надання освітніх послуг з підготовки фахівців з вищою освітою в ПДАТУ, а саме:

1. Статут Подільського державного аграрно-технічного університету затверджений наказом Міністерством освіти і науки України №10 від 04 січня 2007 року.

2. Ліцензія на надання освітніх послуг ПДАТУ серія АЕ № 636463 від 10.06.2015 р.

3. Довідка про включення ПДАТУ до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) від 26.02.2015 р.

4. Виписка з єдиного державного реєстру юридичних осіб фізичних осіб-підприємців № 116102 серія АД від 30.01.2014 р.

5. Довідка про внесення до Державного реєстру вищих навчальних закладів України, реєстраційний № 20173759 від 26.02.2015 р.

6. Сертифікат про акредитацію ПДАТУ серія РД-IV №2326510 від 8 липня 2014р.

7. Наказ МОН про закріплення державного майна № 911 від 23. 06. 2017р.

8. Сертифікат про акредитацію спеціальності серія НД-П №2326082 від 29.03.2013р.

Установчі документи ПДАТУ представлені у повному обсязі.

Очолює ПДАТУ ректор – *Іванишин Володимир Васильович*, доктор економічних наук, професор. Є відомим фахівцем в галузі науково-теоретичного обґрунтування і розробок з економіки та управління народним господарством. На посаді ректора працює з 2014 р.

Подільський державний аграрно-технічний університет функціонує з 1919 року після відкриття сільськогосподарського факультету при Кам'янець-Подільському державному українському університеті (закон про відкриття факультету видано урядом Української народної республіки 1 квітня 1919 р.). Факультет вперше на Правоберсжній Україні розпочав

підготовку фахівців з вищою агрономічною освітою для села. 26 лютого 1921 року на базі колишнього факультету було створено Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут.

У 1930 році на базі Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту створено інститут технічних культур, який існував до 1933 року, і зоотехнічний інститут, який функціонував до 1935 року.

У 1954 році діяльність Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту була відновлена (розпорядження Ради Міністрів СРСР від 26 жовтня 1954 р., постанова ЦК КПУ та Ради Міністрів УРСР №1729 від 30 жовтня 1954 р.).

Постановою Кабінету Міністрів України за № 876 від 2 листопада 1995 року на базі інституту створено Подільську державну аграрно-технічну академію.

У 2004 році розпорядженням Кабінету Міністрів України (№ 472-р від 13 липня 2004 року) Подільську державну аграрно-технічну академію реорганізовано у Подільський державний аграрно-технічний університет.

На сьогоднішній день до складу ПДАТУ входять п'ять факультетів: факультет агротехнологій і природокористування, інженерно-технічний факультет, економічний факультет, факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві, Інститут післядипломної освіти та дорадництва, п'ять коледжів і два технікуми в Хмельницькій, Чернівецькій, Тернопільській і Івано-Франківській областях (коледж Подільського ДАТУ, Бучацький коледж, Новоушицький коледж, Шепетівський коледж, Снятинський коледж, Кіцманський технікум, Хотинський технікум), науково-дослідний інститут круп'яних культур ім. О.С. Алексєєвої, науково-виробничий центр «Поділля», п'ять проблемних науково-дослідних лабораторій, ботанічний сад, дослідне поле, ветеринарна клініка, навчальна ферма, навчально-науковий плодовий сад, тепличний блок, філії кафедр на виробництві.

Сьогодні університет готує фахівців для аграрної галузі за 18 спеціальностями ступеня «бакалавр» та за 16 спеціальностями – за освітнім ступенем «магістр», а також готує свої науково-педагогічні кадри через аспірантуру – п'ять спеціальностей і докторантуру – дві спеціальності. Функціонують дві спеціалізовані вчені ради з захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Науково-педагогічні працівники університету працюють у понад 10 спеціалізованих вчених радах інших наукових і навчально-наукових установ України.

На 28 кафедрах, з яких 16 кафедр є випусковими, за всіма формами навчаються 3505 студентів, у тому числі 1844 студентів – на денній, 1661 студентів – на заочній формах навчання.

У навчальному процесі беруть участь 259 викладачі, серед яких – 27 докторів наук, професорів та 185 кандидатів наук, доцентів, що складає

81,8% від загальної кількості науково-педагогічних працівників. В складі науково-педагогічних працівників університету два – Заслужені працівники сільського господарства України (Іванишин В.В., Строяновський В.С.); три – Заслужені діячі науки і техніки України (Бахмат М.І., Гораши О.С., Овчарук В.І.); три – Заслужені працівники освіти України (Печенюк В.І., Рудь А.В., Цвігун А.Т.); один - Заслужений економіст України (Місюк М.В.). Професор Цвігун А.Т. обраний членом-кореспондентом НААН України.

В організації навчального процесу Університет орієнтується на новітні технології навчання, комп'ютеризацію навчального процесу та на реалізацію власних програм безперервної підготовки (професійної, економічної, комп'ютерної та ін.)

Навчальний процес на випусковій кафедрі садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства забезпечують 13 науково-педагогічних працівників. З них: докторів наук, професорів – три (23%); доцентів, кандидатів наук – п'ять (38,5%), асистентів, кандидатів наук – чотири (30,7%), асистентів – один (7,8%).

Всі викладачі кафедр мають базову освіту, відповідно до дисциплін, які викладають. Більшість викладачів мають значний педагогічний стаж та досвід роботи на виробництві і в науково-дослідних установах. Викладачі кафедр постійно працюють над підвищенням рівня кваліфікації, покращенням якості викладання, займаються методичною та науковою роботою.

Ліцензований обсяг підготовки фахівців бакалаврів наведено в табл. 1

Таблиця 1.

Структура підготовки фахівців бакалаврів

№ п/п	Види освітньої діяльності	Ліцензований обсяг
1	Підготовка фахівців освітнього ступеня бакалавр за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія»	200

Висновок. Перевіривши наявність та достовірність документів, що забезпечують правові основи діяльності, експертна комісія зазначає, що Подільський державний аграрно-технічний університет має всі оригінали основних засновницьких документів, що відповідають вимогам акредитації; юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності за напрямом підготовки та спеціальністю, що акредитується. В університеті наявні усі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою «бакалаврів» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія».

2. Формування контингенту здобувачів вищої освіти

Відповідно до проведеного аналізу діяльності ПДАТУ та випускової кафедри «Садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства» з питань організації, планування і формування контингенту студентів, а також виконання умов ліцензування щодо обсягів прийому, комісія встановила, що основними організаційними формами профорієнтаційної роботи є:

- відбір абітурієнтів до ПДАТУ через розгалужену мережу базових середніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів, технікумів;
- проведення профорієнтаційної роботи в університеті, зокрема, на випускових кафедрах, зі створенням робочих груп, які виїжджають в райони Хмельницької та суміжних областей;
- розробка рекламно-інформаційних брошур, листівок та мультимедійних презентацій;
- інформація щодо правил прийому до університету, яку доводять до населення через засоби масової інформації та за допомогою сайту www.pdatu@edu.ua;
- вивчення потреб підприємств, установ, організацій щодо фахівців агрономів під час особистих контактів з їхніми керівниками;
- підтримання постійних контактів з керівниками вищих навчальних закладів освіти I-II рівнів акредитації, що здійснюють підготовку студентів за спорідненими спеціальностями. Молодші спеціалісти, які закінчили технікуми та коледжі за спорідненими спеціальностями, можуть навчатися за скороченим терміном.

Важливим елементом профорієнтаційної роботи із залученням абітурієнтів є проведення «Днів відкритих дверей» у ПДАТУ, на які запрошують випускників шкіл, технікумів, училищ, робітничу молодь, батьків абітурієнтів та всіх бажаючих.

Постійно проводять профорієнтаційну роботу у загальноосвітніх школах Хмельницької, Тернопільської та Чернівецької областей на батьківських зборах 11 класів, бесіди з учнями випускних класів, випускниками коледжів.

Ліцензований обсяг та динаміка зміни контингенту студентів за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня представлено у табл. 2.

Таблиця 2

Показники формування контингенту здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня

№ з/п	Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1.	Ліцензований обсяг підготовки: - денна форма навчання	100	100	200

	- заочна форма навчання	100	100	
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)	111	127	113
	- денна форма / в тому числі за держзамовленням	61/45	57/37	46/39
	- заочна форма / в тому числі за держзамовленням	50/13	70/11	67/11
	- таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-	-
	- зарахованих на пільгових умовах	-	-	-
3.	Подано заяв:			
	- за денною формою навчання	61	57	46
	- за заочною формою навчання	50	70	67
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення:			
	- за денною формою навчання	1	1	1
	- за заочною формою навчання	1	1	1
5.	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання:			
	- на денну форму	43	39	35
	- на заочну форму	23	20	42

Підготовка фахівців першого (бакалаврського) рівня з ліцензованим обсягом прийому 200 осіб за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» на факультеті агротехнологій і природокористування Подільського державного аграрно-технічного університету здійснюється з 2016 року.

За період 2016-2018 рр. на навчання за денною та заочною формою щорічно зараховувалося 111-127 студентів. Впродовж вказаного періоду виконання ліцензованого обсягу прийому в цілому за спеціальністю складає 55,5-63,5%. При цьому цей показник за денною формою навчання становить 46-61%, а за заочною – 50-70%.

Частка студентів, зарахованих на навчання за державним замовленням на денну та заочну форму навчання у 2016 році, становила – 52,3%, у 2017 році – 43,2% та 44,2% у 2018 році.

Кількість студентів, зарахованих на навчання за кошти юридичних і фізичних осіб, з якими укладені відповідні договори на підготовку, протягом 2016-2018 рр. складає 195 чоловік від загального контингенту зарахованих осіб, що становить – 32,5%.

Протягом згаданого періоду функціонування спеціальності відраховано 57 студентів заочної та 9 студентів денної форми навчання за невиконання навчального плану та з інших причин.

В даний час за освітньою-професійною програмою «Агрономія»

підготовки бакалаврів зі спеціальності 201 «Агрономія» навчається 433 студенти денної та 233 студенти заочної форми навчання.

Висока потреба фахівців за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» обумовлена значною кількістю в регіоні аграрних підприємств різних форм власності. Фахівці здатні виконувати зазначену професійну роботу відповідно до національного класифікатора професій ДК 003:2015 від 01.03.2015 р. та відповідно до отриманого фаху і кваліфікації за галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Крім того, випускники кафедри спроможні професійно вирішувати функціональні обов'язки в структурних підрозділах Міністерства аграрної політики та продовольства України, у відділах контролю якості продукції в органах місцевого самоврядування та ін.

Висновок. Прийом студентів на навчання за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» відповідає потребам регіону, а організація, планування та формування контингенту студентів здійснюється без порушень, відповідно до чинного законодавства. Колектив випускової кафедри активно здійснює профорієнтаційну роботу. Показники прийому не перевищують встановлених ліцензованих обсягів. Ліцензований обсяг підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» – з ліцензованим обсягом 200 осіб за денною та заочною формою навчання.

3. Кадрове забезпечення освітнього процесу

У підготовці здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» задіяний професорсько-викладацький склад вісьми кафедр ПДАТУ: «Садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства», «Рослинництва, селекції та насінництва», «Екології, карантину і захисту рослин», «Охорони праці та фізичного виховання», «Соціально-гуманітарних дисциплін», «Геодезії та землеустрою», «Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування», «Кафедра сільськогосподарських машин і механізованих технологій».

Весь професорсько-викладацький склад, який забезпечує викладання навчальних дисциплін освітньо-професійної програми «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія» здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня має науковий ступінь та вчене звання.

Згідно з вимогами частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують читання лекцій з фахових дисциплін навчального плану спеціальності, становить

100 %. Базова освіта викладачів, які здійснюють навчальний процес з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія» відповідає профілю дисциплін, які вони викладають, а також підтверджується проходженням курсів підвищення кваліфікації.

Якісний склад групи забезпечення становить: докторів наук, професорів – 11 осіб, що становить – 30,6%, кандидатів наук, доцентів – 21 осіб, частка яких становить – 58,3%. Якісний склад викладачів, що забезпечують підготовку за освітньо-професійною програмою «Агрономія» відповідає встановленим вимогам. Загальна частка викладачів, які пройшли підвищення кваліфікації за останні п'ять років, становить 100%.

Фахову підготовку студентів забезпечує колектив випускової кафедри – садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства. Професорсько-викладацький склад випускової кафедри викладає вісім дисциплін навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

Кількісний склад групи забезпечення освітньо-професійної програми «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» є достатнім, так як на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів).

Випускову кафедру садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства повністю укомплектовано педагогічними кадрами з досвідом науково-дослідної та педагогічної роботи відповідно до фактичного навчального навантаження. Базова освіта та спрямованість наукової роботи всіх викладачів відповідає профілю дисциплін, що викладаються.

В складі випускової кафедри – садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства 13 науково-педагогічних працівників, з яких 12 – працюють на постійній основі, з них: професорів, докторів сільськогосподарських наук – три (Хоміна В.Я., Рихлівський І.П., Пуя В.Л.); доцентів, кандидатів с.-г. наук – вісім (Вахняк В.С., Хомовий М.М., Печенюк В.І., М'ялковський Р.О., Безвіконний П.В., Строяновський В.С., Гаврилюк В.Б., Гойсюк Л.В.), асистент – один (Дудка Т.О.), один за сумісництвом (кандидат с.-г. наук Люшняк М.В.).

Кафедру садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства очолює *Хоміна Вероніка Ярославівна*, доктор сільськогосподарських наук (спеціальність 06.01.09 - рослинництво), працює з 1992 р., із 2018 р. – завідувач кафедри садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства. Хоміна В.Я. – є автором п'яти навчальних посібників, 3 монографій і ряду наукових та навчально-методичних праць за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі

спеціальності 201 «Агрономія». Професорсько-викладацький склад кафедри забезпечує сучасні умови навчання і науково-дослідної роботи студентів.

За останні п'ять років співробітниками випускової кафедри захищено дві докторських (Хоміна В.Я., Пулю В.Л.) і одна кандидатська дисертація (Строяновський В.С.).

Викладацький персонал випускової кафедри бере участь у методичних конференціях і семінарах, що спрямовані на вдосконалення змісту професійної підготовки фахівців, впровадження сучасних форм та методів навчання. З цією метою на кафедрі організовано роботу навчально-методичного та науково-методичного семінарів, на яких розглядають сучасні проблеми методики викладання агрономічних дисциплін, методології наукових досліджень та шляхи їхнього розв'язання. Крім того, викладачі після проходження стажування організовують семінар науково-педагогічних працівників, на якому розкривають нові методи викладання та наукових досліджень установ, де вони презентують результати стажування.

Рівень навчально-методичного забезпечення дисциплін та укомплектованість професорсько-викладацького складу регулярно аналізується на засіданнях методичної комісії та засіданнях кафедр.

Викладачі випускової кафедри беруть участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях і семінарах, активно публікують результати власних наукових досліджень (щороку видають понад 35 наукових статей у тематичних фахових журналах, збірниках). Професорсько-викладацький склад випускової кафедри організовує і проводить наукові конференції. Якісні показники викладацького складу є результатом реалізації стратегії університету та факультету агротехнологій і природокористування, спрямованої на формування колективу високопрофесійних фахівців, які володіють теоретико-практичними знаннями у сфері викладання фахових дисциплін навчального плану, займаються науково-дослідною роботою та постійно працюють над підвищенням науково-педагогічної кваліфікації.

Кадрове забезпечення навчального процесу відбувається унаслідок підготовки викладацького складу через самостійну роботу над дисертаційними дослідженнями, а також залучення до викладацької роботи висококваліфікованих фахівців, які мають наукові звання та ступені.

Підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу випускової кафедри сплановано на розширення та поглиблення знань зі спеціальності.

Підвищення кваліфікації кожного викладача відбувається через кожні п'ять років. Викладачі регулярно підвищують свою кваліфікацію через виконання наукових досліджень, участь в наукових конференціях та семінарах, стажування в НДІ і ЗВО України. Результати підвищення кваліфікації втілюють у навчальний процес під час лекційних та

лабораторно-практичних занять, в рамках курсового і дипломного проектування, в організації виховної роботи.

Висновок. Кадровий склад випускової кафедри садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства збалансований і укомплектований докторами та кандидатами наук. Кафедру очолює Хоміна Вероніка Ярославівна, доктор сільськогосподарських наук. Якісний склад науково педагогічного персоналу здійснює ефективну підготовку здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» і відповідає критеріям та вимогам акредитації за заявленим рівнем.

4. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Формування матеріально-технічної бази ПДАТУ ґрунтується на принципі необхідної достатності та випереджуючого засвоєння. В університеті створено сучасну матеріально-технічну базу для кращої організації не тільки навчального процесу, науково-дослідної роботи, але й забезпечених комфортних умов студентам для побуту, відпочинку та занять фізичною культурою.

Наявні приміщення (навчальні, навчально-виробничі, побутові, спортивні та інші) університету відповідають санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України ДБН В 2-3-97. Система контролю за дотриманням вимог техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки відповідає чинним вимогам. Випадків порушення техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки та травмування не зафіксовано.

Для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» використовується матеріально-технічна база структурних підрозділів університету: науково-виробничий центр «Поділля» (153 га); лабораторія «Навчально-науковий сад» (площа – 14 га); навчально-наукова лабораторія «Ботанічний сад» (площа – 17,5 га); науково-дослідний інститут круп'яних культур ім. О.С. Алексєєвої; проблемна науково-дослідна лабораторія насінництва польових культур; проблемна лабораторія з обробітку ґрунту; тепличний комплекс (150 м² закритого ґрунту); центральний міні геополігон (територія університету, площа – 2,5 га), навчальний геополігон «Смотрич» (с. Смотрич Колибаївської сільської ради Кам'янець-Подільського району Хмельницької області, площа – 126,3 га).

Загальна площа навчальних приміщень Подільського ДАТУ становить 64,4697 тис. м², з яких 27824,5 тис. м² використовують для занять студентів.

Всі кафедри факультету агротехнологій і природокористування мають належну матеріально-технічну базу для організації навчального процесу. Факультет агротехнологій і природокористування Подільського ДАТУ за станом матеріально-технічної бази і її лабораторного оснащення незмінно за підсумками щорічних рейтингів Міністерства освіти і науки України входить до десятки кращих навчальних закладів в системі вищої аграрної освіти, де готують фахівців аналогічного профілю і освітнього рівня.

Навчально-наукові лабораторії кафедри садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства обладнані сучасною комп'ютерною технікою, яка уможливорює якісно здійснювати навчальний процес підготовки фахівців усіх освітніх рівнів в заявленому ліцензованому обсязі їхнього прийому.

На факультеті агротехнологій і природокористування функціонує шість комп'ютерних класів, обладнаних 76 ПЕОМ з відповідним програмним забезпеченням, підключених до мережі Internet. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів складає 14,4.

1997 року закладено навчально-промисловий сад на площі 14 га з великим набором плодкових насаджень різних порід.

Для виконання науково-дослідної роботи і проведення навчальних, виробничих практик функціонує науково-виробничий центр «Поділля» загальною площею 153 га.

З 1972 року в університеті функціонувала проблемна науково-дослідна лабораторія гречки, яка 1997 року отримала статус науково-дослідного інституту круп'яних культур ім. О.С. Алексеєвої.

Наявний у бібліотеці фонд підручників і навчальних посібників забезпечують повноцінно навчальний процес за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» за першим (бакалаврським) рівнем.

Паралельно з цим триває робота з розширення локальної мережі Internet університету і включення до неї всіх адміністративних одиниць (кафедр). Локальна мережа бібліотечного корпусу об'єднує усі наявні комп'ютери кафедр.

На випусковій кафедрі садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства є навчальна лабораторія, обладнана стаціонарним мультимедійним засобом і наявні три переносних мультимедійних проектори.

В університеті для послуг студентів створено відповідну соціальну інфраструктуру: три гуртожитки загальною житловою площею близько 17,7 тис. м² (забезпеченість гуртожитками складає 100%), студентська їдальня і п'ять буфетів в навчальних корпусах, актова зала, стадіон і три спортивних зали, спортивні майданчики поблизу гуртожитків тощо.

Для ведення здорового способу життя, підвищення спортивної майстерності студентів в університеті постійно відбуваються масові

спортивно-оздоровчі заходи серед студентів інститутів і факультетів в рамках щорічної студентської спартакіади.

В університеті створено належні умови для занять фізкультурою і спортом: це спортивні кімнати з тренажерами для індивідуальних занять фізичними вправами у гуртожитках № 1 і № 3, стадіон і три спортивних зали, спортивні майданчики поблизу гуртожитків тощо. В університеті працюють спортивні секції з 10 видів спорту. Постійно проводяться студентські змагання з різних видів спорту: футболу, баскетболу, волейболу, важкої атлетики, пауерліфтингу, армспорту, легкої атлетики, шахів, тенісу, гирьового спорту та ін.

Висновок. Експертна комісія зазначає, що рівень матеріально-технічного забезпечення відповідає нормативним вимогам щодо підготовки «бакалаврів» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія». Навчальні приміщення ПДАТУ відповідають санітарним та будівельним нормам, а також нормативним документам, що регламентують порядок проведення освітньої діяльності. Університет має необхідну соціально-культурну інфраструктуру.

5. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Основою організації навчально-методичного процесу в університеті є навчальний план підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою і спеціальністю, та розроблені на його основі робочі навчальні плани. Розподіл навчального навантаження між викладачами здійснює завідувач випускової кафедри з урахуванням їхньої професійної та наукової підготовки, досвіду науково-педагогічної роботи згідно нормативних положень Міністерства освіти і науки України. Максимальне навчальне навантаження на штатну одиницю не перевищує 600 годин. Діяльність кожного члена професорсько-викладацького складу випускової кафедри відображено в індивідуальному плані роботи викладача, який включає всі види робіт та відповідає вимогам нормування навчального часу визначеного Міністерством освіти і науки України. Індивідуальний план роботи викладача розробляється і затверджується на засіданнях кафедри до початку навчального року. На завідувача кафедри покладено контроль за поточним виконанням індивідуальних планів, який здійснюється регулярно. За підсумками навчального року на засіданнях кафедри заслуховуються звіти викладачів про виконання індивідуального плану роботи.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» та Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 року № 1187 про затвердження нових Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти

університетом розроблені освітні (освітньо-професійні) програми підготовки бакалаврів та магістрів відповідно до переліку – 2015р.

Навчально-методичне забезпечення всіх дисциплін і видів робіт випускової кафедри та інших кафедр ПДАТУ з підготовки бакалаврів включає: державні стандарти освіти; навчальні плани; навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін; програми практик; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів з навчальних дисциплін; контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня залишкових знань студентів; комплекти тестів; методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання фахової літератури, проведення державного іспиту, написання курсових і дипломних робіт.

Матеріали фахових видань агрономічного спрямування, навчально-методичні розробки кафедр університету, а також література, яка розміщена у внутрішній комп'ютерній мережі університету і мережі Internet, можуть використовуватися студентами під час самостійної роботи.

Освітньо-професійна програма та освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» розроблені випусковою кафедрою, обговорені Вченими радами факультету агротехнологій і природокористування та ПДАТУ, затверджені наказом ректора університету №9 від 27 квітня 2017 року.

Зміст навчання повністю відповідає проекту відповідного галузевого стандарту вищої освіти України.

Розроблено та затверджено ректором університету навчальні плани підготовки бакалаврів терміном навчання 3 роки і 10 місяців (240 кредитів) та 1 рік і 10 місяців (120 кредитів) на основі ОКР «молодший спеціаліст, складений відповідно до освітньо-професійних програм за типовою формою, визначеною МОН України.

На основі навчального плану розроблено робочі навчальні плани, які щорічно переглядають, уточнюють та узгоджують. Для кожної дисципліни навчального плану розроблено робочі навчальні програми, зміст яких узгоджено з попередніми дисциплінами і наступними курсами.

Навчальний план і навчальні програми систематично удосконалюють на базі виконання науково-дослідних робіт, аналізу патентно-інформаційних джерел і досягнень виробництва.

Характеристику змісту освіти, місце в структурно-логічній схемі підготовки і вимог до знань та умінь з кожної дисципліни відображено в навчальній програмі. Навчальні програми нормативних дисциплін складено з урахуванням змістових модулів відповідних ОПП СВОУ. Навчальні програми вибіркового дисципліни розроблено у ПДАТУ і

затверджено після їхнього обговорення на засіданні відповідної кафедри та схвалено навчально-методичною комісією і Вченою радою факультету агротехнологій і природокористування.

Рівень організації навчального процесу на випусковій кафедрі відповідає вимогам акредитації. Графік навчального процесу на навчальний рік та розклад занять на семестр виконуються. Зміст графіку навчального процесу відповідає навчальному плану.

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня передбачені навчальні та виробнича практика, які повністю забезпечені відповідними методичними розробками.

Навчально-методичні розробки кафедри спрямовано на підтримку навчального процесу. Студенти забезпечені навчально-методичними матеріалами на паперових та електронних носіях, підручниками і навчальними посібниками, періодичними виданнями за профілем підготовки фахівців, доступом до електронних ресурсів (у тому числі через мережу Internet), сучасними персональними комп'ютерами, мультимедійними засобами та новітнім програмним забезпеченням.

Розроблено, затверджено та узгоджено в установленому порядку освітньо-кваліфікаційну характеристику бакалавра спеціальності 201 «Агрономія» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» (у тому числі варіативна компонента), освітньо-професійні програми підготовки бакалаврів (у тому числі варіативна компонента), навчальні плани підготовки бакалаврів, засоби діагностики якості вищої освіти.

Для проходження виробничої практики та участі студентів у науково-дослідній роботі використовують матеріально-технічні бази таких підприємств: ТзОВ науково-виробнича агрофірма «Перлина Поділля», ТЗОВ «Оболонь-Агро», СВК «Летава», ПАТ «Хмельницьке виробниче сільськогосподарсько-рибоводне підприємство», ТЗОВ «Агрофірма імені Суворова», ТОВ «ЗАЦ Карат», ТЗОВ «Джафар», ПП фірма «Земля», ТЗОВ «Кайлес-К», ТЗОВ «Глобус-Ко», ТОВ «Енселко-Агро», ПП «Ліко-Агросервіс», ТОВ «Шумськагро», ТОВ «Голозубинецьке», ТОВ «Подільський бройлер», ПП «Буковина Агросвіт», Філія кафедри ДП «Кам'янець-Подільське лісове господарство», ТОВ СП Нібулон філія Кам'янець-Подільська, ПОП «Золота нива», ТОВ «Агрофірма Оршівська», ПП «Земля Поділля», ПФ «Богдан і К», ПП «Моноліт-Вознесенськ», ТОВ «Агроінвестзерно», ТОВ «Агроінвестконсалт», ТОВ «Козацька долина 2006», ТзОВ «Промінь Галичина», ФГ «Даніел», ТзОВ «Агропродсервісінвест» на території Хмельницької, Тернопільської і Чернівецької областей, а також коледжі, підпорядковані Подільському державному аграрно-технічному університету та ін.

Підвищення кваліфікації працівників здійснюється на підставі договорів, укладених між закладом-замовником та закладом-виконавцем. Навчання працівників здійснюється за наступними видами: довгострокове підвищення кваліфікації та короткострокове підвищення кваліфікації

(семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, семінари-тренінги, «круглі столи» тощо). Навчання працівників здійснюється відповідно до затвердженого керівником закладу-замовника плану-графіка за денною, заочною та дистанційною формами навчання.

Навчальний процес відбувається на основі робочого навчального плану, графіку навчального процесу, розкладу занять. Всі дисципліни навчального плану забезпечені робочими програми, які містять мету та завдання курсу, перелік знань та умінь, тематичний план, зміст курсу за темами, теми практичних, семінарських, лабораторних занять, регламент самостійної роботи студентів, перелік контрольних запитань, анотацію курсу, критерії оцінок, перелік рекомендованої літератури.

Комісія перевірила методичні комплекси кожної дисципліни: методичні матеріали щодо проведення лабораторних і практичних занять, тематику та методичні вказівки для виконання курсових робіт, навчальні та контрольні завдання, роздатковий матеріал з навчальних дисциплін, пакети комплексних контрольних робіт, екзаменаційні білети, методичні матеріали для самостійної роботи студентів.

Державна атестація здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» відбувається у формі іспиту.

Підготовка до іспиту на факультеті агротехнологій і природокористування Подільського державного аграрно-технічного за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Положення про державну атестацію студентів Подільського державного аграрно-технічного університету», схваленого вченою радою ПДАТУ (протокол №10 від 29 травня 2014 року) зі змінами, затвердженого наказом ректора №185 від 17 серпня 2015 року для проведення державних екзаменів і захисту дипломних робіт (проектів) у 2017 році.

Експертна комісія ознайомила з пакетом документів стану виховної роботи в університеті (концепція про організацію виховної роботи в ПДАТУ, плани виховної роботи, плани культурно-масових заходів на базі університету). В ПДАТУ постійно функціонує інститут кураторів, що впроваджує в студентське середовище громадянський світогляд та активну життєву позицію студентів – майбутніх молодих спеціалістів та керівників.

Наукове студентське товариство, тематичні гуртки та секції сприяють цілеспрямованим студентам розкрити свої таланти на основі отриманих під час навчання в університеті знань на міжнародних конференціях, стажуванні у межах України та за кордоном. Студентська газета, клуби, комітети і профспілка уможливають проявити себе не лише в науковому, але і в соціальному житті університету.

На випусковій кафедрі функціонує студентський науковий гурток: «Землероб», у якому здійснюється науково-дослідна робота молодих

науковців, обговорюються результати досліджень.

Студентське самоврядування в університеті є тим підґрунтям, на якому майбутні спеціалісти набувають організаторських навичок. Студентське самоврядування – це ініціативна, самостійна, відповідальна спільна діяльність небайдужих до власної долі студентів, спрямована на розв'язання завдань їхньої життєдіяльності: від організації і проведення свят, до визначення і контролю за розподілом стипендій, порядку заселення (і виселення) у гуртожитку, узгодження розкладу занять і т.ін. Діяльність студентського самоврядування відповідає чинному законодавству України, нормативній базі Міністерства освіти і науки України, Статуту та іншим нормативним документам ПДАТУ.

У Подільському державному аграрно-технічному університеті функціонує упорядкована система студентського самоврядування, яка реалізується через молодіжний студентський парламент, що об'єднує представників п'яти факультетів.

На конференції трудового колективу за поданням конференції молодіжного студентського парламенту членами вченої ради ПДАТУ обрано сім членів студентського парламенту, що становить 10% від загальної кількості членів ради.

Комісія зазначає, що випускова кафедра, а також факультет агротехнологій і природокористування постійно надає методичну допомогу студентам у розв'язанні проблем самоврядування.

Висновок. Експертна комісія вважає, що навчально-методичне забезпечення дисциплін навчального плану є достатнім для належного рівня підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія». Нормативні та вибіркові дисципліни повною мірою забезпечені підручниками і навчальними посібниками, у тому числі підготованими викладачами ПДАТУ.

Графік навчального процесу на навчальний рік та розклад занять на семестр виконуються у повному обсязі. Наявність методичного забезпечення дисциплін навчального плану складає 100%. Виховна робота зі студентами на факультеті агротехнологій і природокористування відбувається на належному соціально-культурному, національно-патріотичному рівні.

6. Інформаційне забезпечення

Для забезпечення якісної підготовки фахівців в університеті на належному рівні налагоджено роботу з організації інформаційного забезпечення освітнього процесу.

Наукову бібліотеку Подільського державного аграрно-технічного

університету створено у 1955 року. Загальна площа бібліотеки складає 1004,3 м² (у тому числі читальні зали – 382,4 м²), площа книгосховищ – 800 м². В бібліотеці чотири читальних зали – читальні зали спеціальної літератури, читальний зал суспільних наук в яких 320 посадкових місць. В структурі бібліотеки: відділ комплектування та обробки, довідково-інформаційний відділ, відділи обслуговування, абонемент навчальної літератури, абонемент художньої літератури, абонемент наукової літератури, архів, фонд рідкісної і цінної книги та обмінно-резервний фонд. Така структура бібліотеки повністю відповідає запитам студентів усіх напрямів і спеціальностей, за якими здійснюють підготовку фахівців в університеті.

Всі кафедри факультету агротехнологій і природокористування мають належну матеріально-технічну базу для організації навчального процесу.

Наявні у бібліотеці підручники і навчальні посібники сприяють забезпеченню навчального процесу за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія».

На початок заснування наукової бібліотеки її фонд складав 6000 примірників. Це одна з найбільших бібліотек Хмельницької області – її фонд станом на 01.01.2018 р. складає 635814 примірників: з них навчальної 163125 та наукової 472689. З 1983 року бібліотека стала головною в обласному об'єднанні бібліотек сільськогосподарського профілю.

Впродовж 2015-2018 рр. до фонду бібліотеки надійшло близько п'ять тис. літературних джерел. Поточного року бібліотекою оформлено підписку на 45 періодичних фахових видань.

У бібліотеці два читальних зали – читальні зали спеціальної літератури, читальний зал суспільних наук, в яких 320 читацьких місць. В структурі бібліотеки: відділ комплектування та обробки, довідково-інформаційний відділ, відділи обслуговування, абонемент навчальної літератури, абонемент художньої літератури, абонемент наукової літератури, архів, фонд рідкісної і цінної книги та обмінно-резервний фонд. Така структура бібліотеки повністю відповідає запитам студентів усіх напрямів і спеціальностей, за якими здійснюється їхня підготовка в університеті.

Наявні у бібліотеці підручники і навчальні посібники сприяють повноцінному забезпеченню навчального процесу за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» за першим (бакалаврським) рівнем.

Паралельно з цим триває робота з розширення локальної мережі університету і включення до неї всіх адміністративних одиниць (кафедр). Локальна мережа бібліотечного корпусу об'єднає всі наявні на сьогоднішній день комп'ютери кафедр.

Коллектив кафедри створює електронні версії лекцій, завдань для лабораторних та практичних занять, самостійної і індивідуальної роботи студентів, з якими вони можуть ознайомитися в бібліотеці університету.

Всі кафедри університету забезпечені комп'ютерною технікою. На кожному факультеті є не менше двох комп'ютерних класів, укомплектованих так, щоб забезпечити незалежну роботу підгрупи студентів. На всі комп'ютери встановлено ліцензійні версії Windows. Придбаний офісний пакет Star Office 6 з правом використання на всіх комп'ютерах навчального закладу.

В університеті широко застосовується безкоштовне програмне забезпечення: Open Office, Moodle, GIMP, Irfan View, Avira Antivir Personal та ін. З метою економії коштів ведеться планомірний відбір безкоштовних та умовно-безкоштовних програм для використання в навчальному процесі та офісній роботі. Частина комп'ютерів працює під Freeware операційними системами Linux різних модифікацій.

На факультеті агротехнологій і природокористування функціонує шість комп'ютерних класів, укомплектованих 76 ПЕОМ з відповідним програмним забезпеченням, підключених до мережі Internet. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів складає 14,4.

Одночасно з технічним оснащенням бібліотеки триває оновлення її інформаційного забезпечення, створюється база даних наявної літератури. Переводиться в електронний варіант фонд літератури з 2003 року видання, нові надходження, наукові праці співробітників університету, бібліографічний покажчик науковців університету. Таким чином, прискорюється пошук необхідної інформації і її обробка відповідно до запитів фахівців.

Комп'ютерні класи читальних залів надають змогу студентам оформляти контрольні, курсові та дипломні роботи, не виносячи підручників, книг, наукових праць, програм, періодичних видань з бібліотеки, ще позитивно впливає на збереження бібліотечного фонду. Студенти і викладачі приєднаних до локальної мережі кафедр, мають змогу дізнатись про нову літературу що надійшла до бібліотеки.

Кафедри створюють електронні версії лекцій, завдань для лабораторних та практичних занять, самостійної і індивідуальної роботи студентів, з якими вони можуть ознайомитися в бібліотеці.

Для забезпечення самостійної роботи студентів у позаурочний час створено чотири комп'ютерні класи у гуртожитках.

Обладнано комп'ютерами укомплектовано два читальні зали (по 10 ПЕОМ у кожному) з можливістю прямого підключення до мережі Internet, у тому числі в режимі WiFi. Читальні зали зв'язані з відділом комплектації бібліотеки, що при встановленні відповідного програмного забезпечення надасть можливість читачам проводити пошук і замовлення літератури з будь-якого комп'ютера в мережі, автоматизує процеси видачі і повернення літератури, ведення статистики.

Укомплектовується електронна база даних бібліографічних описів книжкового фонду за допомогою спрощеної версії бібліотечної програми «Ірбіс». Триває робота з наповнення читальних залів і комп'ютерних класів у гуртожитках електронними конспектами лекцій, підручниками, методичними вказівками.

Створюються навчальні курси для дистанційної освіти, розробляються електронні навчально-методичні комплекси, які включають електронні підручники, практикуми, демонстраційні матеріали, розрахункові та тестові програми.

У навчальному процесі підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» випусковою кафедрою садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства використовуються, крім традиційних, прикладні пакети розробленого та адаптованого програмного забезпечення.

Одним із пріоритетних напрямів роботи колективу та ректорату є розвиток соціальної сфери, створення нормальних умов для праці та навчання.

В університеті для послуг студентів створено відповідну соціальну інфраструктуру: три гуртожитки загальною житловою площею близько 17,7 тис. м² (забезпеченість гуртожитками складає 100 %), студентська їдальня і п'ять буфетів в навчальних корпусах, актові зали, стадіон і три спортивні зали, спортивні майданчики поблизу гуртожитків.

Для зміцнення здоров'я та формування здорового способу життя, підвищення спортивної майстерності студентів в університеті постійно проводяться масові спортивно-оздоровчі заходи серед студентів інститутів і факультетів в рамках щорічної студентської спартакиади.

Висновок. Експертна комісія вважає, що рівень інформаційного забезпечення відповідає нормативним вимогам щодо підготовки «бакалаврів» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія». Навчальні приміщення ПДАТУ мають доступ до мережі Інтернет для здійснення якісного дистанційного навчання.

7. Якісні характеристики освітнього процесу

З метою діагностики результатів освітньої діяльності у ПДАТУ за освітнім рівнем «бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» проведено контроль залишкових знань студентів з гуманітарних, фундаментальних (природничо-наукових) та фахових дисциплін. Контроль здійснено на основі виконання студентами комплексних контрольних робіт (ККР) з

дисциплін навчального плану підготовки. Зміст ККР відповідає вимогам, навчальним планам і програмам дисциплін.

Експертна перевірка залишкових знань студентів з дисциплін гуманітарної та соціально-економічної, математичної та природничо-наукової, професійної та практичної підготовки показала, що в університеті забезпечується необхідний рівень підготовки фахівців.

Комплексні контрольні роботи (ККР) з дисциплін навчального плану підготовки «бакалавр» зі спеціальності 201 «Агрономія» проведені в період з 10 по 14 вересня 2018 року у відповідності з наказом ректора Подільського ДАТУ «Про проведення комплексних контрольних робіт акредитаційного самоаналізу спеціальності 201 «Агрономія» (наказ № 960с від 03.09.2018 р.).

В комплексних контрольних роботах з циклів гуманітарної і соціально – економічної; природничо-наукової, професійної та практичної підготовки взяли участь 31 студент другого СТН курсу навчання або 94% їхнього спискового складу (табл. 7.4).

За результатами ККР з циклу гуманітарної і соціально-економічної підготовки абсолютна успішність склала 94%, а якісний показник – 70,2%.

За дисциплінами циклу природничо-наукової підготовки абсолютна успішність склала 94%, а якісний показник – 71%. В цілому за результатами всіх проведених ККР оцінки «відмінно» заслуговують знання та уміння – 32% студентів, «добре» – 39%, «задовільно» – 29%.

За результатами ККР з циклу професійної та практичної підготовки абсолютна успішність склала 94%, а якісний показник – 66,5%.

Результати виконання ККР свідчать про те, що підготовка бакалаврів відбувається на належному рівні та відповідає вимогам акредитації. Результати оцінки знань при самоаналізі та проведених комісією ККР знаходяться у межах існуючих нормативів.

Аналіз курсових робіт показав, що тематика, зміст, обсяг і рівень робіт відповідає існуючим вимогам. На кафедрі є повне методичне забезпечення для виконання курсових робіт. Експертною комісією було перевірено 20% курсових робіт, результати перевірки наведено в табл. 7.2.

Таблиця 7.2

Результати перевірки курсових робіт

Показник успішності	Оцінка викладача	Оцінка експерта	Розбіжність
<i>ОР «бакалавр» освітньо-професійна програма «Агрономія» спеціальність 201 «Агрономія»</i>			
<i>«Рослинництво з основами програмування врожаю»</i>			
Середній бал	4,5	4,3	- 0,2

Результати перевірки стану виконання курсових робіт свідчать про відповідність даного елемента підготовки фахівців вимогам акредитації.

Результати останньої перед акредитацією семестрової атестації показали, що середній бал успішності склав 4,25 бала, абсолютна успішність становить 94,7%, а якісний показник успішності – 81,7%.

Частина випускників працевлаштовуються у південно-західному регіоні, який відрізняється широко розвиненою агропромисловою інфраструктурою, наявністю великих енергетичних та сільськогосподарських підприємств.

Випускники кафедри також працюють в природоохоронних організаціях місцевого самоврядування, у структурі МНС, у організаціях безпеки продуктів харчування та ін.

Висновок. Показники екзаменаційних сесій, що передували акредитації та порівняльні результати самоаналізу з гуманітарних та соціально-економічних, математичних та природничо-наукових, професійних та практичних дисциплін бакалаврів свідчать про належний рівень підготовки фахівців. Вибіркова перевірка курсових робіт бакалаврів показала, що різниці між оцінюванням експертами і викладачами не виявлено. Таким чином, роботи оцінено об'єктивно відповідно до критеріїв оцінювання. Наведені результати свідчать, що якість підготовки і використання випускників за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України щодо акредитації.

8. Наукова діяльність

Наукова робота у Подільському державному аграрно-технічному університеті є невід'ємною складовою його освітньо-наукової діяльності та здійснюється відповідно до вимог Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність» та інших нормативних документів чинного законодавства, за наступними пріоритетними напрямками:

- безвідходні технології виробництва й переробки сільськогосподарської продукції з підвищеними рівнями екологічної безпеки;
- збереження та вивчення генофонду гречки з метою використання національного банку зародкової плазми роду *Fagopyrum* для селекції культури в Україні; енергозощадження в сільськогосподарському виробництві;
- науково-інноваційні проблеми ботанічного саду;

- розробка нових підходів оцінки мікробіологічної безпеки продуктів харчування за рахунок удосконалення нормативно-методичної бази контролю;
- удосконалення системи обороноздатності і цивільного захисту України;
- сприяння конвергенції розвитку аграрної сфери до євростандартів;
- розширення діяльності університету у впливових міжнародних організаціях, проектах, програмах, створення спільних з міжнародними організаціями структур.

Основним структурним підрозділом в університеті, який здійснює контроль і керівництво науковою діяльністю, є науковий відділ університету. Рішенням Вченої Ради університету прийнято наукову програму «Наука Подільського ДАТУ» на період 2015-2020 рр. Над її практичною реалізацією працюють науковці трьох навчально-наукових інститутів, двох факультетів, науково-дослідний інститут круп'яних культур (НДІКК), 22 наукові школи і 20 наукових лабораторій.

Наукові дослідження проводять на базі інфраструктури 12-и структурних підрозділів, серед яких: чотири факультети, два інститути, науково-дослідний центр «Поділля», наукова бібліотека, ботанічний сад, зооветклініка, навчально-дослідний сад і навчально-дослідна база «Бджільництво».

Особливе місце займає науково-дослідний інститут круп'яних культур ім. О.С. Алексеевої, діяльність якого спрямована, у першу чергу, на підтримку та збереження колекції світового генофонду гречки роду *Fagopyrum Mill.* Колекція налічує 956 зразків, які використовуються у сільському господарстві (у першу чергу як вихідний матеріал у селекції), наукових, освітніх та інших програмах. Окрім того, інститутом проводяться наукові дослідження з питань генетики, селекції і насінництва гречки з метою забезпечення виробників-аграріїв насінням високих репродукцій.

Кожного року в університеті проводиться «День поля», де оцінюється науково-дослідна робота з демонстрацією польових, стаціонарних дослідів.

Учені університету плідно співпрацюють з Департаментом агропромислового розвитку Хмельницької обласної державної адміністрації із забезпечення науково-методичним супроводом агропромислового виробництва області.

Для покращення результативності науково-дослідної роботи, структурними підрозділами університету створено філії на виробництві, з якими укладено двосторонні угоди про співпрацю.

В університеті успішно функціонує аспірантура, в якій здійснюється підготовка понад 90 аспірантів за шістьма спеціальностями. В докторантурі за трьома спеціальностями («Агрономія», «Економіка» та «Менеджмент») навчається сім докторантів.

Головні наукові напрями випускової кафедри садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства сформовані на основі досліджень, які виконуються під керівництвом докторів наук Хоміної В.Я., Рихлівського І.П., Пую В.Л., кандидатів наук, доцентів Вахняка В.С., Хомового М.М., Печенюка В.І., М'ялковського Р.О., Безвіконного П.В., кандидатів наук, асистентів Гойсюк Л.В., Строяновського В.С., Гаврилюка В.Б., асистента Дудки Т.А.

Кафедра садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства виконує фундаментальні і прикладні наукові дослідження за наступними напрямками:

- Розробка та удосконалення технологій вирощування лікарських і ефіроолійних культур в умовах Лісостепу (Хоміна В.Я.)
- Агротехнічні і біологічні основи введення топінамбура в промислову культуру південно-західної частини Лісостепу України (Рихлівський І.П.)
- Обґрунтування елементів технології вирощування кабачка кущового в Західному Лісостепу України (Гойсюк Л.В.)
- Біологічні і агротехнічні основи інтенсифікації вирощування сучасних сортів і гібридів буряка столового в умовах Правобережного Лісостепу України (Безвіконний П.В.)
- Науково-теоретичне обґрунтування адаптивної сортової технології вирощування картоплі в умовах Правобережного Лісостепу України (М'ялковський Р.О.)
- Дендрофлора Середнього Придністров'я (структура, культивування, фітоценокомпозиції) (Дудка Т.А.)
- Наукові основи формування і використання кормових фітоценозів у Лісостепу західному (Пуя В.Л.)
- Вивчення біологічних особливостей гібридних ліній кукурудзи в умовах південно-західного Лісостепу України (Вахняк В.С.)
- Вплив строків посіву та густоти соняшнику на його продуктивність в умовах південно-західного Лісостепу України (Хомовий М.М.)
- Сільськогосподарська рекультивація девастрованих земель після добування вапняків (Печенюк В.І.)
- Еколого - агрохімічний стан осушених чорноземів південно-західної частини лісостепу. (Гаврилюк В.Б.)
- Оптимізація комплексу агротехнічних заходів при вирощуванні фенхелю звичайного в умовах Лісостепу західного (Строяновський В.С.)

При факультеті агротехнологій і природокористування функціонує спеціалізована вчена рада з захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальністю 06.01.09 – «Рослинництво».

На кафедрах та в лабораторіях факультету агротехнологій і природокористування проводяться наукові дослідження, які впроваджуються у виробництво в південно-західному регіоні України.

Науковцями факультету та Інституту круп'яних культур створено і включено до реєстру рослин України близько 20 сортів сільськогосподарських культур.

За результатами наукових досліджень кафедр здійснюється захист кандидатських і докторських дисертацій, підготовка та видання монографій, підручників, навчальних посібників, наукових статей, тез доповідей. Результати досліджень доповідають на міжнародних, всеукраїнських та вузівських науково-практичних конференціях, а також впроваджуються в навчальний процес. Викладачами кафедри в продовж останніх п'яти років опубліковано три монографії, щорічно публікується близько 35-45 наукових праць.

Продовж останніх п'яти років співробітниками кафедри захищено дві кандидатські дисертації.

Співробітники кафедр беруть активну участь в організації та проведенні конференцій.

2015 року студентка третього курсу факультету агротехнологій і природокористування Подільського ДАТУ Глушак Тетяна стала лауреатом Всукраїнського конкурсу студентських наукових робіт «20 років аграрній реформі в Україні», який організований Інститутом стратегічних оцінок Президентського фонду Кучми Л.Д.

Факультет обирався базою для проведення Всеукраїнських студентських олімпіад з агрономії, отримав Почесну відзнаку Міністерства аграрної політики України за «Створення належних умов для проведення практичного навчання студентів на дослідному полі».

Неодноразово студенти факультету агротехнологій і природокористування Іван Сенік і Валентина Чорненька ставали призерами, а Василь Антонюк переможцем Всеукраїнської студентської олімпіади з агрономії.

Студенти Роговик Віолета, Пасєка Сергій, Дубина Олена, Швець Інга отримали друге місце у першому Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт «Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні – 2015» (у номінації проблеми поводження з радіоактивними відходами).

Студенти Боднарчук Михайло, Монахов Ілля, Єлін Сергій отримали четверте місце у другому Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт «Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні – 2016» ННІ Екологічної безпеки НАУ (у номінації Оцінка екологічних ризиків та екоуправління).

Студентка третього курсу Кушнір Д.В. та студентка магістратури Гайдук В.Б. спеціальності «Екологія» брали участь у 3-му Всеукраїнському конкурсі студентів і молодих вчених «Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні – 2017», у номінації «Екологічна безпека у транспортній галузі та екобезпека урбоєкосистем, технології захисту», та посіли друге місце.

Призерами Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт були здобувачі вищої освіти факультету агротехнологій і природокористування Валерій Чапай (2005 р.), Алла Сльоз (2012 р.), Сергій Солоненко (2013 р.), Роман Антошок (2014 р.), Сергій Хом'юк (2016 р.), Марина Тимопук (2017 р.), Андрій Рак (2017 р.).

Висновок. Експертна комісія вважає, що працівники кафедри інтенсивно і плідно ведуть науково-дослідну роботу, спрямовану на розв'язання актуальних проблем в галузі агрономії, із широким залученням студентів та аспірантів.

9. Міжнародна діяльність

Факультет агротехнологій і природокористування підтримує міжнародні зв'язки з багатьма країнами Європи та США, зокрема активно співпрацюють з науково-дослідними та навчальними закладами Білорусії, Молдови, Китаю, Японії, Польщі, Німеччини.

За програмами обміну викладачі та студенти факультету агротехнологій і природокористування проходять стажування в США, Австрії, Німеччині, Великій Британії, Швейцарії, Польщі, Данії, Норвегії.

Фундаментальні і прикладні наукові дослідження кафедр факультету здійснюються за такими основними напрямками:

- Розробка сучасних енерго- і ресурсосберегаючих технологій вирощування польових та кормових культур.
- Селекція і насінництво круп'яних культур та удосконалення технологій їхнього вирощування.
- Вивчення нових нетрадиційних культур (топінамбура, соризу, батату тощо).
- Моніторинг ґрунтів і рослин у регіональній мережі стаціонарних майданчиків спостережень.
- Утилізація відходів спиртового, консервного та цукрового виробництв шляхом їхнього внесення під сільськогосподарські культури.
- Дослідження генезису, властивостей та шляхів збереження і підвищення родючості ґрунтів західної України.
- Управління земельними ресурсами у контексті стратегії збалансованого розвитку природокористування.
- Технологія запровадження екологічних принципів вирощування сільськогосподарських культур в короткоротаційних сівозмінах та реалізація потенціалу їхньої продуктивності.
- Удосконалення інтегрованих систем захисту сільськогосподарських культур.
- Процеси трансформації енергії та речовини в екосистемах.
- Розробка методологій морфологічного, функціонального та інформаційного опису екосистем (моделей, в тому числі фрактальних моделей, екосистем).

В наукових дослідженнях беруть участь всі науково-педагогічні працівники кафедри садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства.

Вчені випускової кафедри підтримують зв'язки з науково-дослідними, академічними інститутами та навчальними закладами не тільки України, але й закордоном (Росія, Білорусь, Молдова, Китай, Японія, Польща).

2017-2018 рр. університет відвідали іноземні делегації з Китайської Народної республіки, Польщі, Молдови, Пакистану, Німеччини.

Продовж 2017-2018 рр. науково-педагогічні працівники університету взяли участь у міжнародних конференціях в Польщі, Німеччині, Австрії, Румунії, Молдові, Білорусії, Словаччині.

Висновок. Експертна комісія вважає, що необхідно більше уваги надавати налагодженню співпраці з провідними навчальними і науковими установами та виробничими організаціями України та закордону на основі укладання прямих угод.

ПОКАЗНИКИ ВІДПОВІДНОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «АГРОНОМІЯ» ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 201 «АГРОНОМІЯ» У ПОДІЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРАРНО-ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ АКРЕДИТАЦІЙНИМ УМОВАМ НАДАВАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Критерії відповідності діяльності ПДАТУ акредитаційним умовам надання освітніх послуг за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» за першим (бакалаврським) рівнем наведені у порівняльних таблицях відповідності наявних умов провадження освітньої діяльності вимогам акредитації (додаються до експертних висновків).

10. ПЕРЕЛІК ЗАУВАЖЕНЬ (ПРИПИСІВ) КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ТА ЗАХОДИ ЇХНЬОГО УСУНЕННЯ

Під час роботи експертної комісії з акредитації спеціальності 6.090101 «Агрономія» були висловлені окремі зауваження і побажання щодо продовження процесу технічного оснащення навчальних лабораторій та поповнення бібліотеки новими підручниками, у т.ч. електронними, навчальними посібниками та іншою науково-методичною та науковою літературою з агрономії; посилення роботи науково-педагогічних працівників щодо формування каталогу електронних версій науково-методичних комплексів для вільного доступу до них студентів

через Internet; посилення роботи факультету агротехнологій і природокористування з міжвузівських та міжнародних зв'язків з метою обміну досвідом роботи; розширення тематики дипломних робіт (проектів) з урахуванням запитів виробництва, сучасних елементів технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Серед основних зауважень відзначаємо успішне виконання:

1. На факультеті агротехнологій і природокористування оснащено ряд спеціалізованих лабораторій, в яких викладаються дисципліни навчального плану, стенди, різнопланові колекції, прилади тощо оновлюються систематично. Бібліотечний фонд університету складає 635814 книг, з них фонд наукових видань – 404494 примірники, в т.ч. підручники – 179822. Впродовж 2015-2018 рр. у бібліотеку надійшло близько 5000 літературних джерел. У поточному році бібліотекою оформлена підписка на 45 періодичних фахових видань.

2. В університеті працює сервер для дистанційної роботи на базі програмного забезпечення Moodle. Дисципліни навчального плану переведено у електронну форму для вільного доступу до них студентів через Internet.

3. Впродовж 2014-2018 рр. значно розширені міжнародні зв'язки. Новими міжнародними партнерами університету стали Аграрний університет м. Файсалабад (Пакистан), Варшавський аграрний університет, Краківський сільськогосподарський університет, Державна вища професійна школа (м.Хелм, республіка Польща), Казахстанський аграрно-технічний університет ім. С. Сейфуліна. Студенти університету проходять практику і стажування в 13 зарубіжних країнах. У 2014-2018 роках університет відвідали іноземні делегації з Китайської Народної республіки, Польщі, Молдови, Пакистану, Німеччини, а науково-педагогічні працівники університету взяли участь у міжнародних конференціях в Польщі, Німеччини, Австрії, Румунії, Молдові, Білорусії, Словаччині.

4. Значно розширено тематику дипломних робіт з урахуванням всіх аспектів збалансованого природокористування регіону, а також з використання актуальних для ґрунтово-кліматичних та економічних умов, культур і сортів, елементів технологій. Кафедрами значно розширено тематику наукових досліджень з проблем сталого розвитку регіону, зокрема кафедрою садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства та кафедрою рослинництва, селекції та насінництва проводяться дослідження щодо актуальних проблем відновлення родючості ґрунтів. Ведуться наукові роботи у сфері біологічного рослинництва та землеробства.

11. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ, ЗАУВАЖЕННЯ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ

На основі аналізу матеріалів, поданих на первинну акредитацію та перевірки на місці результатів діяльності з надання освітніх послуг експертна комісія зробила наступні *загальні висновки*:

Подільський державний аграрно-технічний університет є потужним закладом вищої освіти, в якому сформовано визнану систему підготовки висококваліфікованих фахівців з сучасних агрономічних та інших спеціальностей, здатних ефективно працювати за ринкових умов та розв'язувати актуальні проблеми агрономії на підприємствах аграрно-технічних галузей народного господарства. В університеті наявні всі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Агрономія» (спеціальність 201 «Агрономія» за Переліком КМУ 2015 р.).

Навчальні аудиторії та лабораторії факультету, в основному, оснащені натурними зразками за дисциплінами навчального плану підготовки студентів-бакалаврів.

Для організації якісного навчального процесу створені колекційні розсадники польових культур, щороку заготовляється і поновлюється демонстраційний матеріал для проведення лабораторно-практичних занять.

На факультеті успішно функціонує створений музей хліба (ауд. 70).

Навчання за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня відбувається відповідно до вимог чинних галузевих стандартів вищої освіти України та вибіркового компоненту освітньої програми, розроблених в ПДАТУ.

Методичне забезпечення навчальних дисциплін (підручниками, навчальними посібниками, монографіями, конспектами лекцій, методичними вказівками до проведення лабораторних і практичних занять) складає 100 %.

Кадровий склад випускової кафедри збалансований і включає достатню кількість докторів та кандидатів сільськогосподарських наук. Випускову кафедру садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства очолює доктор сільськогосподарських наук, доцент Хоміна В.Я.

Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, дозволяє проводити підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» на високому науково-методичному рівні згідно вимог МОН.

Викладачі випускової кафедри провадять науково-дослідну роботу, за агрономічними напрямками, активно залучають студентів до виконання студентських науково-дослідних робіт, що дозволяє підвищити наукову складову освітнього процесу з цієї спеціальності.

Міжнародна співпраця сприяє здійсненню обміну та стажувань студентів у навчальних закладах Польщі та в інших країнах.

ПДАТУ має необхідну соціально-культурну інфраструктуру, яка уможливило формування соціально відповідальних і культурних особистостей.

Рівень показників успішності та якості виконання ККР, захисту курсових робіт, звітів з практики відповідає вимогам щодо якісної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

На основі результатів самоаналізу діяльності Подільського державного аграрно-технічного університету з підготовки фахівців спеціальності 201 «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня, комісія позитивно її оцінила, але виявлено окремі недоліки, зроблено зауваження і висловлено пропозиції для їхнього усунення.

Зауваження експертної комісії:

1. Недостатня кількість публікацій викладачів випускової кафедри, факультету та студентів-магістрів у фахових виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних (у т. ч. Scopus, Web of Science) та закордонних монографіях.

2. Вимагає покращення матеріально-технічна база навчальних аудиторій і наукових лабораторій кафедр за рахунок придбання спеціалізованого обладнання, програмного забезпечення навчального процесу.

3. Недостатнє володіння іноземними мовами та стажування викладачів і студентів за кордоном зі спеціальності «Агрономія» з метою вивчення європейського аграрного досвіду.

4. Програма проходження виробничої науково-дослідної практики у сільськогосподарських підприємствах і наукових установах України та за кордоном вимагає оновлення.

5. Потребує оновлення методичне забезпечення, зокрема, з дисциплін: кормовиробництво та луківництво, технічні культури, агрометеорологія та ін.

Пропозиції щодо усунення вказаних недоліків:

1. Покращити видавничу діяльність авторських навчальних посібників, підручників та монографій фахового спрямування із акредитованої освітньо-професійної програми за дисциплінами. Створити творчі авторські колективи для підготовки та видання фахової літератури.

2. Запровадити в практику розробку електронних підручників та навчально-методичних посібників з дисциплін підготовки бакалаврів за спеціальністю 201 «Агрономія», збільшуючи кількість електронного

ресурсу на сайті університету.

3. Активізувати процес опанування іноземних мов та закордонного стажування викладачами і студентами спеціальності 201 «Агрономія» з метою вивчення європейського аграрного досвіду.

4. З метою покращення матеріально-технічної бази та навчального процесу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня доцільно оновити сучасними приладами і оснащенням навчальні лабораторії.

5. Продовжити роботу щодо забезпечення навчальних дисциплін мультимедійним супроводом, формування інформаційної бази даних навчальних дисциплін, циклів практичної і професійної підготовки.

6. Підвищити ефективність використання комп'ютерної техніки під час проведення занять і написання курсової роботи з використанням мережі Інтернет. Активізувати роботу з підготовки і впровадження дистанційної форми навчання студентів першого (бакалаврського) рівня.

7. Регулярно здійснювати різні форми контролю якості знань студентів з дисциплін професійної підготовки, розробити заходи щодо покращення засвоєння знань з окремих дисциплін різних циклів відповідно до Положення.

8. Продовжувати і поглиблювати наукову діяльність професорсько-викладацького складу випускової кафедри виданням наукових праць у журналах, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних (у т. ч. Scopus, Web of Science) та зарубіжних монографіях, проведення міжнародних науково-практичних конференцій.

9. Викладачам спільно зі студентами публікувати наукові праці та апробувати результати досліджень на наукових конференціях. Науковим керівникам рекомендувати кращих випускників для вступу до аспірантури для отримання наукового ступеня доктора філософії.

10. Поряд з фаховою підготовкою бакалаврів зі спеціальності 201 «Агрономія» активізувати роботу зі студентською молоддю, щодо патріотичного виховання та здорового способу життя.

Отже, на основі результатів самоаналізу діяльності університету та роботи експертної (акредитаційної) комісії з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія» встановлено, що рівень підготовки бакалаврів відповідає вимогам МОН України. Наведені зауваження та пропозиції не мають суттєвого впливу на рівень підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня.

Освітньо-професійна програма «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» у Подільському державному аграрно-технічному університеті може бути акредитована за першим (бакалаврським) рівнем.

12. ПІДСТАВИ ДЛЯ АКРЕДИТАЦІЇ ПОДІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНО-ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

На підставі поданих на чергову акредитацію матеріалів Подільського державного аграрно-технічного університету та перевірки результатів діяльності на місці, оцінки спроможності цього навчального закладу проводити освітню діяльність, перевірки стану науково-методичного, кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, експертна комісія дійшла висновку, що підготовка бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» відповідає Ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та Державним вимогам до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу.

Проведена експертиза дає підстави зробити такий висновок:

На підставі вказаного вище, експертна комісія Міністерства освіти і науки України зробила висновок, про можливість акредитації у Подільському державному аграрно-технічному університеті здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

З ліцензованим обсягом:

–200 осіб денної і заочної форми навчання.

Голова експертної комісії,
професор кафедри біології, екології та
агротехнологій Черкаського національного
університету ім. Богдана Хмельницького
доктор сільськогосподарських наук,
професор

В.Я. Білоножко

Член експертної комісії,
доцент кафедри землеробства,
грунтознавства та агрохімії Вінницького
національного аграрного університету,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент

І.М. Дідур

З експертними висновками ознайомлені:
ректор Подільського державного аграрно-
технічного університету, доктор
економічних наук, професор

В.В. Іванишин

Завідувач кафедри садово-паркового
господарства, землеробства і ґрунтознавства
15 березня 2019 року

В.Я. Хоміна

Таблиця 12.1

**Порівняльна таблиця дотримання кадрових і технологічних вимог
щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та
інформаційного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти
за освітньо-професійною програмою 201 «Агрономія»
першого (бакалаврського) рівня
зі спеціальності 201 «Агрономія»**

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
КАДРОВІ ВИМОГИ			
щодо забезпечення провадження освітньої діяльності			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність у закладі освіти підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти	+	+	немає
2. Наявність у складі підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти, тимчасової робочої групи (проектної групи) з науково-педагогічних працівників, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю	три особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання	+	немає
3. Наявність у керівника проектної групи (гаранта освітньої програми):			
1) наукового ступеня та/або вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	+	+	немає
2) наукового ступеня та вченого звання за відповідною або	-	-	-

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
спорідненою спеціальністю			
3) стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 5 років (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням стажу педагогічної роботи)	+	+	немає
Проведення освітньої діяльності			
4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	50	100	+50
2) які мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора	10	21,4	+11,4
3) які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання	-	-	-
5. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими)			

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом	-	-	-
2) практичної роботи за фахом	10	100	+90
6. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково- педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше чотирьох умов, зазначених у пункті 30 Ліцензійних умов	підпункти 1-18 пункту 30 Ліцензійних умов	+	нсмає
7. Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково- педагогічної спеціальності:			
1) з науковим ступенем доктора наук та вченим			

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
званням	+	+	немає
2) з науковим ступенем та вченим званням	-	-	-
3) з науковим ступенем або вченим званням	-	-	немає
8. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково- педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	немає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінками)	2,4	13,1	+10,7
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	38	+8
3. Наявність соціально- побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	немає
2) пунктів харчування	+	+	немає
3) актового чи концертного залу	+	+	немає

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
4) спортивного залу	+	+	немає
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	немає
6) медичного пункту	+	+	немає
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
Проведення освітньої діяльності			
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	немає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності			
Започаткування проведення освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	немає
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	немає
Проведення освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	немає
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	немає
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	немає
6. Забезпеченість студентів			

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	немає
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	немає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як чотирьох найменувань	+	немає
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	немає
Проведення освітньої діяльності			
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та	+	+	немає

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)			
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	50	70	+20

Голова експертної комісії,
професор кафедри біології, екології та
агротехнологій Черкаського національного
університету ім. Богдана Хмельницького
доктор сільськогосподарських наук,
професор

В.Я. Білоножко

Член експертної комісії,
доцент кафедри землеробства,
грунтознавства та агрохімії Вінницького
національного аграрного університету,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент

І.М. Дідур

З експертними висновками ознайомлений:
ректор Подільського державного аграрно-
технічного університету, доктор
економічних наук, професор

В.В. Іванишин

Завідувач кафедри садово-паркового
господарства, землеробства і
грунтознавства

В.Я. Хоміна

Таблиця 12.2

Порівняльна таблиця дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 201 «Агрономія»

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
Дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик підготовки фахівців			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	немає
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	немає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	немає

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконапі контрольні завдання, %	90	94	+4
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	61	+11
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	94	+4
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	64	+14
2.3. Рівень знань студентів з спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконапі контрольні завдання, %	90	94	+4
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	58	+8
3. Організація наукової			

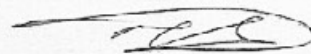
Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	немає
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	немає
4. Наявність органів студентського самоврядування	+	+	немає

Голова експертної комісії,
професор кафедри біології, екології та
агротехнологій Черкаського національного
університету ім. Богдана Хмельницького
доктор сільськогосподарських наук,
професор

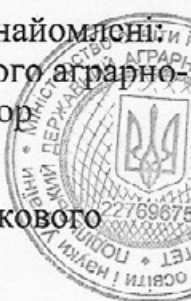
В.Я. Білоножко

Член експертної комісії,
доцент кафедри землеробства,
грунтознавства та агрохімії Вінницького
національного аграрного університету,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент

І.М. Дідур

З експертними висновками ознайомлені:
ректор Подільського державного аграрно-
технічного університету, доктор
економічних наук, професор

В.В. Іванишкін

Завідувач кафедри садово-паркового
господарства, землеробства і
грунтознавства

В.Я. Хоміна

Голова експертної комісії

д. с.-г. н, професор В.Я. Білоножко

Г Р А Ф І К
проведення ККР студентами, що навчаються за спеціальністю
201 «Агрономія»

Назва навчальної дисципліни	Дата та час проведення ККР	Навчальна аудиторія	Навчальні групи	Кількість студентів	Викладач	Експерт
Філософія	13.03.2019р 9. ⁴⁰	70	2 СТН	33	Колосюк І.А.	Білоножко В.Я.
Фізіологія рослин	13.03.2019р 120. ⁰⁰	70	2 СТН	33	Недільська У.І.	Дідур І.М.
Рослинництво	14.03.2019р 9. ⁴⁰	70	2 СТН	33	Гойсюк С.О.	Білоножко В.Я.
Кормовиробництво	14.03.2019р 12. ⁰⁰	70	2 СТН	33	Пулю В.Л.	Дідур І.М.

Голова експертної комісії,
 професор кафедри біології, екології та
 агротехнологій Черкаського національного
 університету ім. Богдана Хмельницького
 доктор сільськогосподарських наук,
 професор

В.Я. Білоножко

Член експертної комісії,
 доцент кафедри землеробства,
 ґрунтознавства та агрохімії Вінницького
 національного аграрного університету,
 кандидат сільськогосподарських наук,
 доцент

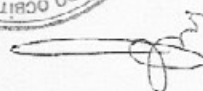
І.М. Дідур

З експертними висновками ознайомлені:
 ректор Подільського державного аграрно-
 технічного університету, доктор
 економічних наук, професор

В.В. Іванишин

Завідувач кафедри садово-паркового
 господарства, землеробства і
 ґрунтознавства

В.Я. Хоміна

Таблиця 5
Результати виконання комплексних контрольних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія»

за освітньо-професійною програмою «Агрономія» зі спеціальності 201 «Агрономія»

№ з/п	Вид державної атестації	Група	Кількість здобувачів вищої освіти, осіб	Виконували ККР		3 них одержали оцінки										Абсолютна успішність, %	Якість успішності %	Середній бал
				осіб	%	5		4		3		осіб	%	осіб	%			
						осіб	%	осіб	%	осіб	%							
Перший (бакалаврський) рівень																		
дисципліни циклів гуманітарної і соціально-економічної підготовки																		
1	Філософія	1	33	31	94	9	29	10	32	12	39	-	94	61	3,9			
дисципліни циклу природничо-наукової підготовки																		
2	Фізіологія рослин	1	33	31	94	10	32	10	32	11	36	-	94	64	4,0			
дисципліни циклу професійної та природничої підготовки																		
3	Рослинництво з основами програмування	1	33	31	94	8	26	10	32	13	42	-	94	58	3,8			
4	Кормовиробництво та лукувництво	1	33	31	94	9	29	9	29	13	42	-	94	58	3,8			
Разом за усіма компонентами		X	132	124	94	36	29	39	31,2	46	39,8	-	94	60,2	3,87			

Голова експертної комісії

Д. С.-Г. Н., професор В.Я. Білоножко